

KIWI 2023

Antologia de proză scurtă

editor Marius Chivu

TRECUTURI

POLIROM
2023

Cuprins

<i>Cuvînt înainte</i> (Marius Chivu).....	9
Coba (<i>Cristian Boricean</i>)	13
Flori de timp (<i>Ileana Vornicu</i>).....	29
Nimic de declarat (<i>Richard Ford</i>)	43
Întîmplări din metaversul imediat (<i>Julien Britnic</i>)	65
*** (<i>Mia Couto</i>)	75
Castelul din cărți de joc (<i>Adrian Georgescu</i>).....	91
Hotel Bulgaria (<i>Gheorghii Gospodinov</i>).....	101
Furtuna (<i>Ioana Morpurgo</i>)	109
Caracatița lui Brodsky (<i>Bogdan-Alexandru Stănescu</i>)	119
Visul despre cinci orașe (<i>Sven Popović</i>)	139
Impostorul (<i>Adriana Neagoe</i>)	157
Sastrugi (<i>Will Self</i>)	169
Fado (<i>Livia Popescu</i>)	181
Scara numelor (<i>Burhan Sönmez</i>).....	195
*** (<i>Alex. Leo Șerban</i>).....	207
80 de franci (<i>Ana Maria Sandu</i>)	227
Să fii viu (<i>Ali Smith</i>)	239
Domnul președinte (<i>Cristina Ștefan</i>)	259
Insula Ciocanului (<i>Wells Tower</i>)	275
Șencăl (<i>Adela Greceanu</i>).....	291
Vremuri mai bune (<i>Cristian Crisbășan</i>).....	301

Goldanii Gîndului (<i>Ruxandra Burcescu</i>)	313
Clementine, Carmelita, cîine (<i>David Means</i>)	331
Nazaret (<i>Cristina Chira</i>)	353
Portretul unui artist (Piscină cu două personaje) (<i>Lena Pop</i>)	373
Doamna Daria și Piciorul Păros (<i>Doru Vatavului</i>)	389
<i>Despre autori și povestiri</i>	411

Tăceam mîlc cu toții, jenați și oarecum amuzați, pentru că Georgescu, pe care nu-l cunoșteam de mai mult de trei ore, părea un om cu reacții imprevizibile. Ar fi putut arunca în noi cu un forceps. În plus, nimeni nu mișca în front, pentru că toți eram complici la intrarea în maternitate a unui individ străin. Mă simțeam stingher și vulnerabil, îmi imaginam că doctorul m-ar putea trăsni cu stetoscopul, aflînd adevărul.

Scremetele pacientei erau deocamdată ineficiente, așa că a lăsat-o în grija asistentei și ne-a făcut semn să-l urmăm în sala de travaliu, unde nu se mai afla decît o singură gravidă.

— Tu, ăsta naltu', ia și palpează! În ce presentație se află copilul?

Am pus mîna cu sfială pe abdomenul femeii, care pentru moment era, spre norocul amîndurora, în afara contracției. Am adoptat o figură prefăcut-concentrată, dar nu eram în stare să articulez nimic. Inima-mi urcase în gît, mi s-ar fi rostogolit pe burta gravidei în caz că aș fi tușit. Habar n-aveam ce, cum și unde trebuie palpat.

— Mă, tu nici nu știi ce e aia presentație, este? a intuit el imediat. E clar că n-ai fost la curs. Dacă nu servești cursurile, cum treci examenul? Cum te cheamă?

— Spătaru Eugen.

— Bravo, Spătarule, văd că ai glas și ești frumușel. Să te ții aproape de mine în noaptea asta ca să te pun pe învățat.

Toți se temeau că pînă la urmă o să mă descopere și-o să-i pîrască la decanat pentru conspirație la încălcarea regulilor spitalicești. Cine știe cu ce urmări avea să se sfîrșească afacerea. La ora aceea însă nu ar fi răspuns nimeni la secretariatul facultății, dacă i-ar fi dat prin minte să-mi verifice numele. Cine se gîndise că nu voi trece neobservat de nebunul de obstetrician?

— Hai la pizdă! a strigat iar doctorul, bătînd nerăbdător din palme, cînd s-a-ntors în sala de nașteri.

După ce s-a spălat pe mîini de trei ori cu săpun și apă și după ce asistenta i-a legat masca la spate și l-a îmbrăcat cu

halatul steril, s-a așezat iar pe scăunelul rotativ metalic din fața femeii aflată în contracțiile de expulzie.

— Așa, bravo, Angelico, hai, că vine! Stai, nu mai împinge! i s-a adresat pacientei. Hai, tu, fuga, vino cu fiola de xilină! a adăugat, întorcându-se către mine și făcându-mi semn cu bărbia înainte, în timp ce își trăgea mănușile chirurgicale cu o plesnitură scurtă, ca de bici. Acum o să vedeți o epiziotomie ca la carte. Indicată pentru ca perineul să nu explodeze în rupturi multiple, a mai zis, întorcându-se cu spatele.

Tamara a venit prompt în ajutorul meu cu o fiolă gigantică de xilină, cum habar n-aveam că există. A luat-o de pe o măsuță și a rupt-o fără ezitare, profesional, cu ambele mâini, cu un pocnet care m-a făcut să tresar, înainte să mi-o paseze în mâna dreaptă. Voia să preîntâmpine ca doctorul, întors cu spatele la noi, să se mai ia de mine. Înarmat cu o seringă prevăzută cu un ac lung de zece centimetri, Georgescu s-a răsucit spre mine, gata s-o încarce cu serul din fiolă.

Dar ți-ai găsit! Acul nu putea fi introdus în orificiul fiolei atât de ușor pe cât s-ar fi așteptat: sufeream de un tremur esențial, moștenire de la taică-meu, exacerbata de emoții. Tremuratul mâinii bălăngănea fiola. Eram în centrul atenției tuturor acelor studenți, asistente, infirmiere și mai ales în colimatorul lui Georgescu, care încerca cu acul acela nemaivăzut de lung să nimerească găurica pe care mâna mea o plimba când la stînga, când la dreapta.

— Da' stai odată locului cu aia, bă băiatule, ce dracu'! Nici măcar să ții o fiolă nu ești în stare?

Tamara mi-a smuls fiola din mână și ginecologul a putut pînă la urmă să facă anestezia, epiziotomia, nașterea.

— Ia să răspundă acuma una blondă. Da, tu, cu coadă, ia zi: știi de ce avem nevoie de un ac așa de lung pentru anestezie? Tăcere.

— Blonda noastră nu știe. Ia zi tu, Spătarule, rușinosule! Ai auzit de nervul rușinos? De unde vine? E ram din ce? Hai, grupă, cine știe? Nimeni. Bă, ce-i asta?! Nervul pudendal, din

nervii sacrali I, II și III, avem nevoie de un ac lung, că e profund, pe lângă uter. Puneți mîna pe mama ei de anatomie, că vă mănînc pe toți!

Toată noaptea m-a ocărît, m-a luat la mișto, m-a instruit, mi-a făcut morală. După ora două, studenții au început să dispară pe paturile libere din saloanele aproape goale ale secției de avorturi. Tamara găsisese și ea un pat liber, mi-a spus numărul salonului, să vin și eu, dacă scap de nebun. Dar Georgescu a mai avut trei nașteri și a continuat să mă țină lângă el. Mi-a explicat toate prezentațiile, m-a pus să i le repet, apoi să palpez fiecare gravidă din secție și, la urma urmei, să practic tot ce mă învăța. Toată noaptea m-a tîrît peste tot. Îmi dicta ce să scriu în protocolul operator, scorurile APGAR la nou-născuți, dar, pentru că nu înțelegeam termenii, mîna mi se împleticea pe foi ca piciorușele unui bebeluș. Îl înfuriam la culme.

La un moment dat a răsturnat un scaun. Am crezut că o să-mi dea cu el în cap, dar îi folosea picioarele ca să mă învețe să fac noduri. A luat cîteva bobine de catgut și mi-a arătat cum se fac toate tipurile de noduri: patru picioare de scaun, patru feluri de noduri chirurgicale. Întîi cu încetinitorul, dreapta apuca firul cu policele și indexul, îl tensiona după celelalte degete ținute unul lângă altul și mediul s-a strîns ca o gheară, s-a băgat obscen în sus și în față și a luat firul între el și inelar și pe urmă stînga răspundea exact la fel. Totul începea să prindă viteză, de parcă cele două mîini dialogau una cu alta, în timp ce un bou ca mine privea fascinat împletitura de noduri care creștea și tot creștea. Cu binișorul, m-am pornit și eu pînă mi-a ieșit, de parcă croșetam un pulover. Doctorul revenea să vadă cum îmi mergeau mîinile și schimba cu alt fel de noduri noi de parcă se juca cu motoceii. Asta a avut darul să ne binedispună pe amîndoi, pe el să-l calmeze, iar mie să-mi alunge fricile. Am făcut noduri cot la cot, ne opream doar să ne spunem bancuri. La astea eram bun.

La sfîrșit, m-a poftit în cabinetul lui de la mansardă, tic-sit de pachete cu cafea, țigări, coniac „de doctori“. Erau anii

economiei de troc, cînd ofereai și primeai la schimb bunuri rare. El oferea obstetrică-ginecologie și primea benzină, brînză, icre de știucă din Deltă, hîrtie igienică, ștergătoare de parbriz, baterii de chiuvete, mă rog, ce putea fura fiecare de la serviciu. Pe unele le ducea în dulapurile din vestiar, pe altele în mașină, pentru acasă.

— Văd că ești harnic, dar pari cam nătărău. O fiolă să n-o ții în mîină... Altfel, la tricotat îți merge. Se plătește foarte bine împletitul cu catgut. Ce specialitate te-ai gîndit să faci după ce termini facultatea?

— Nu m-am gîndit, domnule doctor.

— Și eu eram tot așa, băi, dar exact ca tine! Băiat frumos, nătărău, da' harnic. Mă bătea gîndul să mă fac contabil, ca tata. Ce crezi că mi-a zis chiar el o dată? „Fănele, tu ai nevoie să cauți nește găuri prin care să bagi mîina, ca s-o scoți plină de bani din ele. Găurile astea sînt două, eu ți le spun care sînt, iar tu faci ce vrei: stomatologia și ginecologia.“

A turnat pentru amîndoi Metaxa în niște pahare, burtoase ca pacientele lui, și-a aprins o țigară Marlboro și mi-a întins pachetul, să mă servesc. Minute în șir tăcerea s-a lăsat între noi și era bine acolo, la lumina veiozei de pe birou.

— Hai, c-a fost frumos în seara asta și acum, că ne-am împrietenit, am să spun că-mi pare rău că te-am luat prea tare. Tu ești un băiat fin și sensibil, cum eram și eu la vîrsta ta. Îmi place să cred că ți-am făcut totuși un bine. Și că ai învățat cu mine, în noaptea asta, cît alții într-un an. Eu am învățat meserie de unul singur, nu mi-a spus nimeni, am furat-o, cum se zice. Dacă te hotărăști să faci specialitatea asta, eu aș putea să te ajut. N-am copii, n-am cui lăsa tot ce știu.

— Vă mulțumesc, domnule doctor. Sînt copleșit, am să mă gîndesc foarte serios, l-am mințit eu cu ochii în pămînt.

— Sigur că da, ai tot timpul în față, mai ai pînă la secundariat, acum relaxează-te. Mai vrei un strop de coniac? Cabinetul ăsta, să știi, e locul meu de intimitate, de plăceri, dintre care una, cea mai mare, e aia cînd îmi fac casa. Hai noroc!

Și, zicînd asta, a dat mai întîi pe gît restul de băutură, ținînd în mîna dreaptă și paharul și țigara, apoi cu stînga a scos cîteva plicuri din buzunarele halatului de molton și încă de două ori pe-atîtea dintr-un sertar al biroului. După ce a lăsat paharul și țigara jos, s-a apucat să numere tacticos bancnotele, iar la sfîrșit le-a pus pe toate cu grijă într-o borsetă.

— Cel mai frumos moment la plesnitul zorilor! Cealaltă plăcere se consumă pe canapeaua aia de colo și te asigur că nu duc lipsă de exemplare superbe, e suficient să le deschid ușa cînd am chef, vin singure. Dacă vrei, ți-o servesc pe asistentă-șefă, Aurelia. Am văzut eu cum te măsoara din ochi. Hai să vedem ce mai bem.

S-a ridicat sprinten, a tras cu o smucitură ușa unuia din cele două dulapuri de mobilă lucioasă și numaidecît, ca dintr-o cornucopia, s-au prăvălit pachete de cafea, cartușe de țigări, sticle de băuturi fine, cutii cu parfumuri franțuzești și ciocolate Toblerone.

— Bine-ai venit în peștera lui Ali Baba, băiete! Am o colecție întreagă, nu mai știi pe unde să le bag.

Mi-l închipuiam cum și-o făcuse trudind luni de zile, cu răbdare, așa cum melcul își secretă cochilia. Licoarea aceea bună avea chiar culoarea cochiliei.

Cît despre mine, mă simțeam obosit, dar impresionat de cît reușisem să văd și să aflu într-o singură noapte și de cum se potriviseră lucrurile cu Georgescu. Mi-a spus mai multe despre traiul lui de burlac, despre cum e viața prin spital, dar nu mai puteam fi atent. Mă luau valuri de toropeală și căldură, deși încăperea era neîncălzită. Ca tot spitalul, de fapt. Era frig mereu. „Ai văzut aburii cînd fac chirurgii inciziile?“, m-a întrebat el chiar atunci, printr-o stranie coincidență. Cuvintele lui și gîndurile mele se amestecau ca rufele în mașina de spălat, iar capul meu începuse să se rotească.

Dacă n-ar fi avut cearcăne, părul albit și o piele palidă, de fumător înrăit, nu i-ai fi dat vîrsta. Arăta mai tînăr tuns scurt, impecabil, slab, cu mișcări iuți. Era atrăgător, cu helanca aia

neagră, care creștea din halatul alb, purtat pe sub cel cărămiziu, din molton. Desfăcuse o sticlă nouă de Ballantine's. Habar n-aveam cât să se fi făcut ceasul, îmi părea rău că noaptea aceea unică avea să se sfârșească. Lumina zilei transforma încăperea într-o sală de cinema la matineu. Mi-am scos boneta, am așezat-o pe birou și m-am întins, trosnind din toate încheieturile, apoi mi-am împletit degetele la ceafă, am tras un căscat cu ochii la tavan, proptit bine cu picioarele crăcite-n dușumea. Din stradă, se auzea uruitul tramvaiului 21.

— Te pomenești c-a-nceput să-ți placă la noi?

— N-aș spune c-o duc rău în clipa asta, și am întins mîna, să mai iau o țigară din pachet.

— Dar văd că porți verighetă. Ești căsătorit, te pomenești că ai și copii?

— Căsătorit sînt, dar copii nu am și nu îmi doresc să am prea curînd.

— Ai spus o treabă deșteaptă în clipa asta, nici nu-ți dai seama ce mare lucru ai spus. Țasta-i traseul: iei secundariatul și în prealabil te gîndești bine ce alegi, nu te lași distras de la ținta asta care e profesia. Restul vin singure, ai să vezi. Ai încredere, că știu, ți-o spun ca un tată.

A urmat iar tăcerea, în care ne-am terminat fiecare țigara, pe urmă m-am ridicat cu greu din fotoliu. S-a ridicat și el să mă conducă pînă la ușă, cu o expresie gravă pe față.

— Ai să te duci de-acum încolo la cursuri, da? Cine știe, poate faci ginecologie și ne mai vizitezi ca secundar. He-he, să știi că gagicilor le plac mîinile tremurînde! a rîs el și m-a bătut pe umăr, cînd am ieșit pe ușă.

În holul mare de la parter mă aștepta Tamara, cu ochii mici, cu semnul pernei pe un obraz, zîmbindu-mi. Am sărutat-o, iar cînd mi-am pus capul pe umărul ei în tramvai și m-a furat somnul, am visat că nu mă puteam hotărî ce specialitate să-mi aleg la secundariat.

Pe Georgescu l-am revăzut ani și ani mai tîrziu la Oficiul de Pensii, cînd am însoțit-o acolo pe mama mea. Era o sală